Adviesraad Sociaal Domein Wassenaar

Aan het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Wassenaar.
Johan de Wittstraat 45,
2240 AL Wassenaar.

Wassenaar, 22-07-2026

Betreft: Advies i.z. wijziging wet 'Participatie in Balans'

Geachte dames en heren,

In uw brief van 10 juni 2026 vraagt u de Adviesraad Sociaal Domein Wassenaar (ASD) om advies over de voorgestelde wijzigingen in de Participatiewet.

Naar aanleiding van uw verzoek delen wij graag onze aandachtspunten over de lokale uitvoering van de nieuwe wet.

1. Voorkom verschillen in behandeling van inwoners

De ASD ondersteunt het doel van de nieuwe Participatiewet. Het is positief dat de wet beter aansluit bij wat inwoners nodig hebben en dat begrippen als vertrouwen, eenvoud en de menselijke maat centraal staan.

In uw brief geeft u aan dat de nieuwe wet gemeenten meer ruimte biedt om regels en maatregelen af te stemmen op de persoonlijke situatie van inwoners. Dat vinden wij een goede ontwikkeling.

Tegelijkertijd brengt deze extra vrijheid ook een risico met zich mee. Wanneer medewerkers meer eigen afwegingen mogen maken, bestaat de kans dat vergelijkbare situaties verschillend worden behandeld. Dat kan leiden tot onzekerheid en ongelijke behandeling van inwoners.

Daarom adviseren wij om goed vast te leggen welke keuzes in verschillende situaties worden gemaakt. Door ervaringen te verzamelen, te vergelijken en vast te leggen kan de gemeente zorgen voor een duidelijke en consistente werkwijze.

2. Stimuleer maatschappelijke participatie met bewezen goede aanpakken

De gemeente wil inwoners meer ruimte geven om mee te doen in de samenleving en zich verder te ontwikkelen. De ASD ondersteunt deze ambitie.

Bij het beoordelen van de persoonlijke situatie van inwoners is het belangrijk om niet alleen naar beperkingen te kijken, maar ook naar talenten, kennis, vaardigheden en ambities. Deze kunnen juist helpen om mensen actief te laten deelnemen aan de samenleving en uiteindelijk betaald werk te vinden.

Wij zien wel een aandachtspunt. Wanneer de nadruk vooral ligt op de persoonlijke situatie en de menselijke maat, bestaat het risico dat inwoners langer blijven deelnemen aan activiteiten die niet leiden tot betaald werk.

Daarom adviseren wij om actief te onderzoeken welke werkwijzen bij andere gemeenten goed werken. Zo kan de gemeente leren van succesvolle voorbeelden en een goede balans vinden tussen ondersteuning, stimulering en – waar nodig – handhaving. Op die manier krijgen inwoners de beste kansen om zich te ontwikkelen én mee te doen in de samenleving.

3. Voorkom de armoedeval

Een belangrijk aandachtspunt is de zogenoemde armoedeval. Door meer te gaan werken of extra inkomen te verdienen, kan het netto beschikbare inkomen minder worden doordat bijvoorbeeld het nieuwe inkomen net in een hoger belastingtarief valt of dat er toeslagen wegvallen.

De nieuwe wet biedt de mogelijkheid om de vrijlating van inkomsten uit arbeid te verlengen of opnieuw toe te passen. Dat kan helpen om de armoedeval te voorkomen of te verkleinen.

Voor zover wij kunnen beoordelen, besteedt de nieuwe wet zelf weinig aandacht aan dit onderwerp. In uw brief geeft u aan dat u van deze mogelijkheid gebruik wilt maken.

De ASD vraagt zich af welke rol het voorkomen van de armoedeval gaat spelen bij de uitvoering van het nieuwe beleid. Wij vinden het belangrijk dat inwoners worden gestimuleerd om stappen richting werk te zetten, zonder dat zij daar financieel nadeel van ondervinden.

Wij vertrouwen erop dat u deze aandachtspunten meeneemt bij de verdere uitwerking van het beleid. Voor vragen naar aanleiding van ons advies nodigen wij u graag uit om contact met ons te zoeken. Wij lichten onze advies dan graag toe.

Met vriendelijke groet,

[redacted]